

Truyền máu là gì?

Truyền máu (blood transfusion (đọc là: trans-FYOO-shun)) là khi con quý vị được truyền vào người một sản phẩm máu. Việc truyền máu này giúp thay thế phần máu bị mất đi.

Truyền máu có các lợi ích gì?

Cơ thể quý vị phải có đủ số lượng của mỗi phần trong máu thì mới khỏe mạnh. Một số lý do khiến cần phải truyền máu được liệt kê dưới đây:

- mất máu vì giải phẫu hoặc vì một vấn đề về sức khỏe
- một chứng rối loạn máu
- trợ giúp cho cơ thể khi chăm sóc về ung thư
- trợ giúp cho em bé vì sinh non

Các sản phẩm máu là gì?

Máu gồm nhiều phần. **Bạch huyết cầu** giúp chống lại vi trùng. **Hồng huyết cầu** làm cho máu có màu đỏ và dẫn dưỡng khí đi khắp cơ thể. Tất cả các bộ phận trong cơ thể (tim, não, và thận) đều cần dưỡng khí để hoạt động. **Tiểu cầu** là các tế bào nhỏ, dính để giúp ngăn ngừa và/hoặc cầm máu. **Huyết tương** có nhiều loại chất đạm. Một số chất đạm trong số này giúp làm đông đặc máu và chống nhiễm trùng.

Người hiến máu tặng máu nguyên. Máu nguyên có thể chia thành nhiều phần của máu. Những phần này được gọi là các sản phẩm máu.

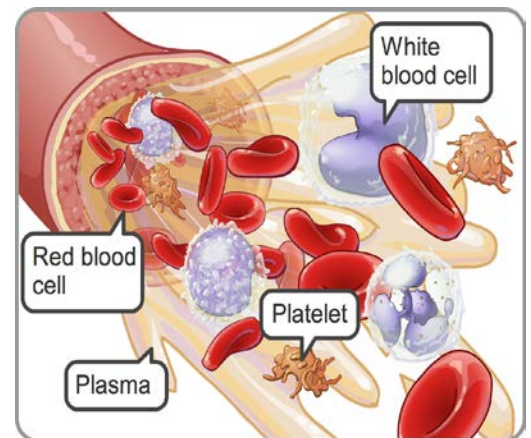
Những loại sản phẩm máu

- Hồng huyết cầu
- Tiểu cầu
- Huyết tương
- Cryoprecipitate (đọc là: CRY-oh-pre-SIP-a-tate)

Huyết tương cũng có thể được làm thành các sản phẩm chất đạm.

Các sản phẩm này là:

- albumin
- yếu tố làm đông đặc máu
- globulins miễn nhiễm

Con quý vị sẽ chỉ được truyền phần hoặc những phần máu trẻ cần.

Các nhóm máu là gì?

Có nhiều loại hay nhóm máu. Loại thông thường nhất là hệ thống ABO và hệ thống Rhesus (Rh).

Con quý vị sẽ chỉ được truyền phần hoặc những phần máu trẻ cần.

Máu hiến từ đâu ra?

Dịch Vụ Máu Canada (Canadian Blood Services (CBS)) thu máu từ những người tình nguyện hiến tặng trong khắp Canada. Một số sản phẩm huyết tương có thể là từ những người hiến tặng đã được thử nghiệm tại Hoa Kỳ

Truyền máu có an toàn hay không?

Canada có một trong những nguồn cung cấp máu an toàn nhất thế giới. Người hiến máu được hỏi nhiều về sức khỏe và lối sống của họ trước khi họ hiến máu. Nếu người hiến máu bị xem là không thích hợp thì máu của họ sẽ không được nhận. Sau khi thu thập thì máu sẽ được thử nghiệm để tìm những bệnh truyền nhiễm dưới đây:

- HIV 1 và HIV 2: các loại siêu vi khuẩn làm khiếm khuyết miễn nhiễm gây ra AIDS
- viêm gan loại B và viêm gan loại C, tức là nhiễm trùng gan
- siêu vi khuẩn T-cell lymphotropic (lim"fo-trop'ik) ở người loại 1 (HTLV-1), là loại gây ra một dạng bệnh bạch cầu hiếm hoi
- giang mai, một bệnh truyền nhiễm qua đường tình dục

Máu hiến nào không hội đủ điều kiện sau khi được thử nghiệm các loại này và nhiều loại khác sẽ bị tiêu hủy.

Truyền máu có các rủi ro gì?

Cũng như bất cứ loại điều trị chăm sóc sức khỏe nào khác, truyền máu có một số rủi ro. Một mối lo ngại thông thường từ việc truyền máu là nhiễm trùng. Có rất ít rủi ro bị nhiễm trùng.

- Rủi ro bị nhiễm HIV (AIDS) thấp hơn 1 phần 8 triệu.
- Rủi ro bị nhiễm viêm gan loại C thấp hơn 1 phần 6.7 triệu.
- Rủi ro bị nhiễm viêm gan loại B thấp hơn 1 phần 1.7 triệu.
- Cũng có rất ít rủi ro bị nhiễm HTLV-1, siêu vi khuẩn West Nile và các chứng nhiễm trùng hiếm hoi khác.

Ghi chú: Một người càng được truyền nhiều đơn vị máu bao nhiêu thì càng có nhiều rủi ro bấy nhiêu. Truyền 10 đơn vị máu sẽ làm tăng mức rủi ro gấp 10 lần.

Bác sĩ của quý vị sẽ chỉ khuyên quý vị nên nhận truyền máu nếu tuyệt đối cần thiết.

Phản Ứng vì Truyền Máu

Một số bệnh nhân bị các phản ứng khi được truyền máu.

Đa số các phản ứng xảy ra trong khi hoặc ngay sau khi truyền máu không lâu. Con quý vị sẽ được theo dõi sát trong khi và sau khi truyền máu để xem có các dấu hiệu bị phản ứng hay không. Trẻ có thể được cho dùng các loại thuốc để giảm bớt triệu chứng nếu bị phản ứng.

Quý vị sẽ được cho biết chi tiết về các phản ứng vì truyền máu và những gì phải làm nếu con quý vị bị phản ứng vì truyền máu sau khi rời bệnh viện. Xin cho bác sĩ biết nếu quý vị nghĩ rằng trước đây trẻ đã bị phản ứng vì truyền máu.

Các phản ứng vì dị ứng là chuyện thông thường và đa số đều nhẹ. Con quý vị có thể bị nổi đỏ da/nổi ban và ngứa. Công việc truyền máu sẽ ngưng và trẻ được cho dùng thuốc và nếu da hết nổi đỏ và hết ngứa thì có thể bắt đầu truyền máu lại.

Các phản ứng nghiêm trọng vì dị ứng rất hiếm khi xảy ra và có thể gây ra các vấn đề hô hấp hoặc sưng môi hoặc mắt cũng như làm da nổi đỏ và ngứa. Công việc truyền máu sẽ ngưng.

Các phản ứng sốt thường xảy ra phần lớn là cho các bệnh nhân được truyền máu nhiều lần. Con quý vị có thể cảm thấy nóng hoặc ớn lạnh (cảm thấy lạnh người). Công việc truyền máu sẽ ngưng.

Các phản ứng huyết tan rất hiếm xảy ra nhưng là các phản ứng nghiêm trọng. Phản ứng này xảy ra khi các hồng huyết cầu vỡ sau khi truyền máu. Con quý vị có thể cảm thấy hơi sốt hoặc bị ớn lạnh và có thể cảm thấy bệnh hoặc ói mửa. Công việc truyền máu sẽ ngưng.

Tăng Huyết Áp Khi Truyền Máu và Bị Thương Phổi Cấp Tính Liên Quan Đến Truyền Máu là các phản ứng nghiêm trọng làm khó thở. Công việc truyền máu sẽ ngưng.

Bệnh Bộ Phận Ghép đối với Cơ Thể Nhận Liên Quan Đến Truyền Máu (TA-GVHD) là một tình trạng rất nghiêm trọng và hiếm xảy ra khi truyền máu. Bệnh nhân có hệ thống miễn nhiễm rất yếu hoặc bệnh nhân được truyền máu từ một người thân trong gia đình dễ bị rủi ro này. Máu cho các bệnh nhân này được rọi phóng xạ trước khi truyền để ngừa TA-GVHD.

Tất cả những phản ứng khi truyền máu đều được các chuyên viên chăm sóc sức khỏe xem xét kỹ lưỡng.

Có những cách nào khác thay cho truyền máu?

Bác sĩ của quý vị sẽ chỉ khuyên quý vị nên nhận truyền máu nếu tuyệt đối cần thiết và cho quý vị biết có bất cứ cách nào khác thay cho truyền máu hay không.

Quý vị cũng có thể hỏi bác sĩ xem có bất cứ cách nào khác thay cho truyền máu mà có thể dùng được cho con quý vị hay không.

Tôi có thể hiến máu cho con tôi hay không?

Đôi khi những người trong gia đình hỏi họ có thể hiến máu cho con họ hay không. Trường hợp này được gọi là **Hiến Tặng Riêng**. Cha mẹ hoặc người giám hộ chỉ có thể hiến tặng riêng nếu con họ:

- dưới 17 tuổi
- đang được giải phẫu không thuộc trường hợp cấp cứu
- rất có thể cần máu

Dịch Vụ Máu Canada (Canadian Blood Services (CBS)) sẽ chỉ thu máu của cha mẹ hoặc người giám hộ. Họ sẽ không thu máu từ những người khác trong gia đình hoặc từ bạn bè. Người hiến tặng phải hội đủ tất cả mọi quy luật của CBS. Hiến tặng riêng có thể cần đến 2 tuần.

Ghi Chú:

Hiến tặng riêng có thể không đáp ứng được các nhu cầu truyền máu của con quý vị hoặc có thể không thích hợp cho gia đình quý vị.

Quý vị có phải ưng thuận trước khi được truyền máu hay không?

Có. Trước khi truyền máu, bác sĩ nên nói chuyện với quý vị về:

- lý do truyền máu
- sản phẩm máu sẽ được truyền

- lợi ích của việc truyền máu
- các rủi ro của việc truyền máu
- có thể xảy ra những gì nếu quý vị từ chối truyền máu
- kết quả dự liệu của việc truyền máu
- những bước truyền máu

Quý vị phải có cơ hội nêu thắc mắc và có thời gian để quyết định. Nếu quý vị quyết định tiến hành việc truyền máu, quý vị sẽ được yêu cầu ký vào mẫu ưng thuận.

Nếu quý vị quyết định từ chối truyền máu, quý vị sẽ được yêu cầu ký vào mẫu “Không Ưng Thuận”.

Khi quý vị cần được truyền máu thì diễn tiến ra sao?

Trước khi được truyền máu thì con quý vị sẽ được rút ra một mẫu máu. Mẫu máu này được thử nghiệm để biết loại máu của trẻ và tìm máu hiến tương xứng. Sau đó máu hiến được dán nhãn ghi tên trẻ và loại máu.

Máu thường được truyền qua một ống nhỏ trên cánh tay và kéo dài khoảng 1 đến 4 tiếng. Con quý vị sẽ được theo dõi sát trong khi và sau khi truyền máu.

Để chắc chắn con quý vị được truyền đúng máu, quý vị sẽ được yêu cầu cho biết đầy đủ tên họ và ngày sinh của trẻ trước khi lấy mẫu máu và trước khi truyền máu. Hai y tá sẽ kiểm soát chi tiết ghi trên túi máu là đúng với chi tiết trên vòng đeo ghi tên con quý vị trước khi họ bắt đầu truyền máu.

Làm thế nào để tôi biết con tôi đã từng được truyền máu hay chưa?

Quý vị sẽ được giao một “Nhãn Thông Báo” nếu con quý vị được truyền máu. Đừng lo nếu quý vị làm mất nhãn này vì có hồ sơ ghi tất cả những trường hợp truyền máu tại BC.

Quý vị tìm thêm chi tiết ở đâu?

Xin nói chuyện với bác sĩ của quý vị nếu muốn biết thêm chi tiết hoặc có thắc mắc.

Các websites sau đây có thêm chi tiết về máu và truyền máu. Nếu quý vị cần được giúp để tìm thêm chi tiết trên mạng, xin đến Trung Tâm Yểm Trợ và Tài Nguyên Gia Đình để nhờ giúp.

Canadian Blood Services (Dịch Vụ Máu Canada): <http://www.blood.ca>

Website Truyền Máu của Ontario có một tài liệu có tên là “Blood Transfusion - A Patient’s Perspective” (Truyền Máu – Quan Điểm của Bệnh Nhân) tại website sau đây:

http://transfusionontario.org/en/cmdownloads/categories/patient_booklet/

Health Link BC có chi tiết về truyền máu và các phản ứng khi truyền máu: <http://www.healthlinkbc.ca/>

Quý vị cũng có thể gọi điện thoại cho BC Health tại số **8-1-1** từ bất cứ nơi nào trong British Columbia vào bất cứ lúc nào, ngày cũng như đêm.